

Projev prezidenta republiky při návštěvě schůze Senátu

20.11.2024 - Petr Pavel | Správa Pražského hradu

Vážený pane předsedo, vážené senátorky, vážení senátoři,

na úvod mého dnešního vystoupení mi dovoluji pográtulovat všem nově zvoleným senátorům, a to jak těm, kteří obhájili mandát, tak těm, kteří dnes v těchto lavicích usedají poprvé. A právě pro Vás nové senátory je to dnes poprvé, kdy budeme se spolupodílet na obsazování Ústavního soudu. Jak jistě víte, tak se jedná o sdílenou odpovědnost prezidenta a Senátu, která má mimořádný význam pro ochranu ústavnosti a lidských práv v naší zemi.

Když jsem tady stál poprvé a představoval jsem Vám svoji představu nebo plán na obsazování Ústavního soudu, říkal jsem, že mým cílem je navrhnout postupně kandidáty z různých oblastí právních profesí, a ten výběr povede k ustavení soudu, který bude jak profesně pestrý, ale hlavně kompetentní. A takový, kde rozhodují zkušení, odvážní a také náležitě uměření ústavní soudci s vysokou morální integritou. A proto jsem dosud navrhoval kandidáty z různých právních profesí, soudce různého zaměření, akademiky i advokáty, kandidáty s odlišnými profesními specializacemi i zkušenostmi, muže i ženy, různé věkové skupiny a také různého pohledu na svět.

Společně s Vámi se dosud podařilo jmenovat deset soudců a soudkyň Ústavního soudu. V rámci této velké obměny zbývají ještě tři místa, jedno se uvolňuje ještě letos a další dvě na konci příštího roku. Když jsem přemýšlel o dosavadním složení Ústavního soudu, tak z té analýzy i z rozhovoru s odborníky vyplynulo, že by si Ústavní soud zasloužil posílení expertizy v trestním právu. To je v dnešním složení Ústavního soudu zastoupeno především prof. Pavlem Šámalem, který na Ústavní soud přišel z pozice předsedy Nejvyššího soudu. Trestním soudcem v minulosti byl také dnešní předseda Ústavního soudu doktor Josef Baxa. Ale více specialistů v oblasti trestního práva v Ústavním soudu dnes není. Považoval jsem proto za správné hledat nového kandidáta nebo kandidátku nikoliv na vrcholech soudní soustavy, ale na jejich nižších úrovních. Pro vyvážení ideálně soudce z praxe raději než soudního funkcionáře. Zvažoval jsem samozřejmě i jiné profese, včetně státních zástupců. Nakonec jsem se ale rozhodl pro soudkyni nalézacího soudu, tedy soudu první instance, a tou je právě soudkyně Krajského soudu v Brně doktorka Dita Řepková. Má za sebou 16 let praxe trestní soudkyně nejprve Okresního a později krajského soudu. Tam se věnuje rozhodování o nejzávažnější trestné činnosti. Na rozhodovací praxi se tedy dokáže podívat zdola, což je podle mého názoru žádoucí protíváha k soudcům, kteří přišli z Nejvyššího a Nejvyššího správního soudu. Vždy jsem zdůrazňoval, že hledám osobnosti, které za sebou mají pestřejší profesní zkušenost. A přesně tak je tomu i u doktorky Řepkové. Začínala jako asistentka na Mezinárodním politologickém ústavu v Brně, tehdy pod vedením pozdějšího místopředsedy Ústavního soudu Vojtěcha Šimíčka. Pokračovala jako asistentka předsedkyně Nejvyššího soudu a následně místopředsedkyně Ústavního soudu Elišky Wagnerové. Jsem přesvědčen, že to dává doktorce Řepkové důležitou institucionální paměť umožňující jistou kontinuitu.

Věnuje se také výuce v oblasti trestního práva jako lektorka Justiční akademie. Poznatky ze své soudní praxe také využívá v odborné publikační činnosti. Má za sebou i prestižní zahraniční stáže v USA, ve Velké Británii, Nizozemsku, včetně praxe na Evropském soudu pro lidská práva. A přitom všem si ještě stihla před několika lety udělat na Karlově univerzitě velký doktorát. Doktorka Řepková mě jako kandidátku na Ústavní soudkyni zaujala v několika směrech. Soudila mediálně sledované případy a evidentně obstála i pod značným tlakem, který s těmito případy byl spojen. Především mě

však zaujala při osobních rozhovorech svoji autenticitou, svoji upřímností a spontánností. Zároveň musím říct, že se v ní pojí zkušenost s profesionalitou a se schopností formulovat složité problémy jasně a srozumitelně, což je zcela jistě při výkladu práva důležité. V rozhovoru s ní velice rychle zjistíte, že to, o čem mluví, má dobře promyšlené, ale nejen proto, že by to měla načtené z teoretické literatury, ale prostě proto, že to má prožité u soudu i mimo něj. A tato zkušenost dává jejím slovům a rozhodnutím velkou přesvědčivost.

Od počátku jsem zdůrazňoval, že bych rád složil Ústavní soud odvážný, ale ne aktivistický. Se schopností reflexe vlastního postavení vůči parlamentu i jiným soudům, včetně evropských a mezinárodních. Potěšilo mě, že doktorka Řepková uvažuje podobně. Soudcovská zdrženlivost pro ni není frází. Jsem přesvědčen, že přispěje k hledání žádoucí rovnováhy, aby Ústavní soud nebyl ani neviditelný, ale ani všudypřítomný. Poslední dojem, který jsem si odnesl z našeho rozhovoru, byl její lidský, umírněně konzervativní přístup k životu, což jistě některé z Vás potěší.

Závěrem mi dovoluji, abych poděkoval oběma senátním výborům, které mou nominaci projednaly a doktorku Řepkovou jednoznačně podpořily. Vážím si toho a věřím, že po dnešku nám zůstane v oblasti Ústavního soudu ještě jeden společný úkol, a to bude nominace dvou zbývajících kandidátů na soudce Ústavního soudu koncem příštího roku. Děkuji Vám za spolupráci a těším se na diskusi v rámci pléna.

Petr Pavel, Senát, 20. listopadu 2024

<https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/verejna-vystoupeni-a-rozhovory/projev-pr-ezidenta-republiky-pri-navsteve-schuze-senatu-18263>